Judikatūras krājums

TIESAS SPRIEDUMS (pirmā palāta)

2021. gada 12. maijā*

Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu – Jurisdikcija un nolēmumu izpilde civillietās un komerclietās – Regula (ES) Nr. 1215/2012 – 7. panta 2. punkts – Jurisdikcija lietās, kas attiecas uz neatļautu darbību vai kvazideliktu – Kaitējuma materializēšanās vieta – Kaitējums, kas izpaužas tikai kā finansiāli zaudējumi

Lietā C-709/19

par lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu atbilstoši LESD 267. pantam, ko *Hoge Raad der Nederlanden* (Nīderlandes Augstākā tiesa) iesniedza ar lēmumu, kas pieņemts 2019. gada 20. septembrī un kas Tiesā reģistrēts 2019. gada 25. septembrī, tiesvedībā

Vereniging van Effectenbezitters

pret

BP plc,

TIESA (pirmā palāta)

šādā sastāvā: palātas priekšsēdētājs Ž. K. Bonišo [*J.-C. Bonichot*], tiesneši L. Bejs Larsens [*L. Bay Larsen*], K. Toadere [*C. Toader*], M. Safjans [*M. Safjan*] (referents) un N. Jēskinens [*N. Jääskinen*],

ģenerāladvokāts: M. Kamposs Sančess-Bordona [*M. Campos Sánchez-Bordona*],

sekretārs: A. Kalots Eskobars [*A. Calot Escobar*],

ņemot vērā rakstveida procesu,

ņemot vērā apsvērumus, ko sniedza:

– *Vereniging van Effectenbezitters* vārdā – *J. van der Beek*, advokāts,

– *BP plc* vārdā – *W. H. van Hemel*, *A. F. J. A. Leijten*, *O. J. W. Schotel* un *J. S. Kortmann*, advokāti,

– Eiropas Komisijas vārdā – *G. Wils* un *R. Troosters*, kā arī *M. Heller*, pārstāvji,

noklausījusies ģenerāladvokāta secinājumus 2020. gada 17. decembrī tiesas sēdē,

pasludina šo spriedumu.

* Tiesvedības valoda – holandiešu.

Spriedums

1 Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu ir par to, kā interpretēt Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) Nr. 1215/2012 (2012. gada 12. decembris) par jurisdikciju un spriedumu atzīšanu un izpildi civillietās un komerclietās (OV 2012, L 351, 1. lpp.) 7. panta 2. punktu.

2 Šis lūgums ir iesniegts tiesvedībā starp *Vereniging van Effectenbezitters* (akcionāru apvienība, Nīderlande; turpmāk tekstā – "*VEB*"), kuras juridiskā adrese ir Hāgā (Nīderlande), un *BP plc*, sabiedrību, kura darbojas pasaules mērogā un kuras juridiskā adrese ir Londonā (Apvienotā Karaliste), saistībā ar pēdējās atbildību par kaitējumu, kas radies personām, kuras ir iegādājušās, kuru īpašumā bija vai kuras ir pārdevušas *BP* parastās akcijas, izmantojot, konkrēti, ieguldījumu kontu Nīderlandē.

Atbilstošās tiesību normas

Savienības tiesības

3 Regulas Nr. 1215/2012 preambulas 15. un 16. apsvērums ir formulēts šādi:

"(15) Jurisdikcijas noteikumiem vajadzētu būt ļoti paredzamiem, un tiem būtu jābalstās uz principu, ka jurisdikcijas pamatā ir atbildētāja domicils. Jurisdikcijai vienmēr vajadzētu būt pieejamai ar šādu pamatojumu, izņemot dažās skaidri noteiktās situācijās, kurās strīda priekšmets vai pušu autonomija garantē citu sasaistes faktoru. Juridiskas personas domicils jānosaka autonomi, lai kopējos noteikumus padarītu pārskatāmākus un novērstu jurisdikcijas kolīzijas.

(16) Papildus atbildētāja domicilam vajadzētu būt alternatīviem jurisdikcijas pamatojumiem, kuru pamatā ir cieša saistība starp tiesu un lietu vai kuru nolūks ir veicināt pareizu tiesvedības norisi. Ciešas saistības pastāvēšanai būtu jānodrošina juridiskā noteiktība un jānovērš iespējamība, ka prasību pret atbildētāju ceļ viņam saprātīgi neparedzamā dalībvalsts tiesā. Tas ir jo īpaši svarīgi strīdos par ārpuslīgumiskām saistībām, kas izriet no privātās dzīves un personas tiesību aizskārumiem, tostarp no goda aizskaršanas un neslavas celšanas."

4 Regulas Nr. 1215/2012 II nodaļa "Jurisdikcija" tostarp ietver 1. iedaļu "Vispārīgi noteikumi" un 2. iedaļu "Īpašā jurisdikcija". Šīs regulas 4. panta, kas ietilpst 1. iedaļā, 1. punktā ir noteikts:

"Saskaņā ar šo regulu personas, kuru domicils ir kādā dalībvalstī, var iesūdzēt minētās dalībvalsts tiesā neatkarīgi no viņu pilsonības."

5 Regulas Nr. 1215/2012 7. pants, kas iekļauts 2. iedaļā, ir formulēts šādi:

"Personu, kuras domicils ir kādā dalībvalstī, var iesūdzēt citā dalībvalstī:

[..]

2) lietās, kas attiecas uz neatļautu darbību vai kvazideliktu, – tās vietas tiesās, kur iestājies vai var iestāties notikums, kas rada kaitējumu;

[..]."

Nīderlandes tiesības

6 *Burgerlijk Wetboek* (Nīderlandes Civilkodekss, kas stājies spēkā 1994. gada 1. jūlijā; turpmāk tekstā – "*BW*") 3. grāmatas 305.a pantā ir noteikts:

"1. Nodibinājums vai apvienība, kam ir pilnīga tiesībspēja, var celt prasību tiesā, lai aizstāvētu citu personu līdzīgas intereses, ja vien tā aizstāv šīs intereses atbilstoši saviem statūtiem.

[..]

3. Pirmajā punktā minētās prasības priekšmets nevar būt [..] finansiāla kompensācija.

[..]"

Pamatlieta un prejudiciālie jautājumi

7 *VEB* ir apvienība, kurai ir pilnīga tiesībspēja saskaņā ar Nīderlandes tiesībām un kuras statūtos noteiktais mērķis ir pārstāvēt akcionāru intereses. Tā tostarp var celt kolektīvas prasība tiesā *BW* 3. grāmatas 305.a panta izpratnē.

8 *BP* ir naftas un gāzes uzņēmums, kas darbojas pasaules mērogā. Šā uzņēmuma parastās akcijas tiek kotētas Londonas un Frankfurtes (Vācija) biržās. *American Depository Shares*, kas atvasinātas no parastajām akcijām, tiek kotētas Ņujorkas biržā (Amerikas Savienotās Valstis).

9 2010. gada 20. aprīlī uz naftas urbuma platformas *Deepwater Horizon*, kuru nomā *BP* un kura atrodas Meksikas līcī, notika sprādziens, kas izraisīja cilvēku bojāeju un ievainojumus. Tas radīja arī kaitējumu videi.

10 2015. gadā *VEB* vērsās pret *BP rechtbank Amsterdam* (Amsterdamas tiesa, Nīderlande) un atbilstoši *BW* 3. grāmatas 305.a pantam cēla kolektīvo prasību to personu vārdā, kuras ieguvušas, kuru īpašumā bija vai kuras ir pārdevušas parastās *BP* akcijas laikposmā no 2007. gada 16. janvāra līdz 2010. gada 25. jūnijam, izmantojot ieguldījumu kontu, kas atrodas Nīderlandē vai Nīderlandē reģistrētas bankas un/vai ieguldījumu sabiedrības ieguldījumu kontu (turpmāk tekstā – "*BP* akcionāri").

11 Šajā tiesvedībā *VEB* lūdza *rechtbank Amsterdam* (Amsterdamas tiesa) nospriest, ka:

– Nīderlandes tiesai ir starptautiskā jurisdikcija, lai izskatītu *BP* akcionāru prasības par zaudējumu atlīdzību;

– *rechtbank Amsterdam* (Amsterdamas tiesa) ir teritoriālā jurisdikcija izskatīt minētās prasības;

– prasībām par zaudējumu atlīdzību ir piemērojamas Nīderlandes tiesības;

– *BP* saviem akcionāriem ir sniegusi neprecīzu, nepilnīgu un maldinošu informāciju, pirmkārt, par tās drošības un seku novēršanas programmām pirms naftas noplūdes 2010. gada 20. aprīlī un/vai, otrkārt, par minētās naftas noplūdes apmēriem un/vai, treškārt, par *BP* lomu un atbildību šajā naftas noplūdē;

– *BP* ir rīkojusies prettiesiski attiecībā pret *BP* akcionāriem;

– ja *BP* nebūtu veikusi prettiesiskas darbības, *BP* akcionāru veiktā *BP* akciju iegāde vai pārdošana būtu veikta par izdevīgāku tirgus cenu vai nebūtu notikusi;

– pastāv saikne starp *BP* prettiesiskajām darbībām un no tām izrietošajiem pirkuma un pārdošanas nosacījumiem, no vienas puses, un *BP* akcionāriem nodarīto kaitējumu attiecībā uz akciju kursu laikā no 2007. gada 16. janvāra līdz 2010. gada 25. jūnijam, no otras puses.

12 *BP* apstrīdēja Nīderlandes tiesas jurisdikciju un norādīja, ka tā nevar atzīt savu starptautisko jurisdikciju, balstoties uz Regulu Nr. 1215/2012.

13 *Rechtbank Amsterdam* (Amsterdamas tiesa) atzina, ka tās kompetencē nav *VEB* prasījumu izskatīšana. *Gerechtshof Amsterdam* (Amsterdamas apelācijas tiesa, Nīderlande) apelācijas tiesvedībā apstiprināja šo spriedumu par kompetences neesamību. Šī pēdējā minētā tiesa uzskatīja, ka šajā lietā runa ir par tīri finansiālu kaitējumu, kurš, kā apgalvo ieguldītāji, tiem nodarīts Nīderlandē sakarā ar notikumiem, proti, *BP* darbībām un/vai bezdarbību, kas nav notikusi Nīderlandē. Kaitējuma rašanās ieguldījumu kontā, kas atrodas Nīderlandē, pati par sevi neesot pietiekams piesaistes faktors, lai noteiktu Nīderlandes tiesas jurisdikciju, pamatojoties uz Regulas Nr. 1215/2012 7. panta 2. punktu, jo šim mērķim ir nepieciešami citi īpaši apstākļi. Tas, ka *BP* vēršas pie pasaules ieguldītāju, tostarp Nīderlandes ieguldītāju, kopienas un fakts, ka *VEB* pārstāv daudzu investoru intereses, no kuriem lielākā daļa ir Nīderlandes rezidenti, neveidojot šādus īpašus apstākļus.

14 *VEP* šo spriedumu pārsūdzēja kasācijas kārtībā iesniedzējtiesā – *Hoge Raad der Nederlanden* (Nīderlandes Augstākā Tiesa).

15 Ar šo apelācijas sūdzību *VEB* tostarp apgalvoja, ka šīs lietas apstākļi ir salīdzināmi ar apstākļiem lietās, kurās taisīts 2015. gada 28. janvāra spriedums *Kolassa* (C-375/13, EU:C:2015:37) un 2018. gada 12. septembra spriedums *Löber* (C-304/17, EU:C:2018:701), kuros Tiesa esot nospriedusi, ka prasītāja domicila vietas tiesu jurisdikcija ir pamatota, jo prasītāja domicils faktiski ir kaitējuma rašanās vieta vai kaitējuma materializēšanās vieta. *VEB* apgalvoja, ka vērtspapīri savu vērtību esot zaudējuši nevis nejaušību finanšu tirgos dēļ, bet gan tāpēc, ka *BP* esot sniegusi nepareizu, nepilnīgu un maldinošu informāciju par naftas piesārņojumu, tādējādi *BP* neesot izpildījusi savus likumā noteiktos informēšanas pienākumus. Līdz ar to akcionāri esot pieņēmuši lēmumus par ieguldījumiem, kurus tie nebūtu pieņēmuši, ja fakti būtu tikuši izklāstīti pareizi un pilnīgi. Tiklīdz bija zināma precīza informācija, to akciju vērtība esot samazinājusies, šī fakta dēļ radot tiem kaitējumu. Ņemot vērā, ka akcijas vai vismaz akcionāru prasījumi saistībā ar šīm akcijām esot tikuši pārvaldīti (kreditēti un debitēti) un atradās ieguldījumu kontā Nīderlandē vai ieguldījumu kontā Nīderlandē reģistrētā bankā un/vai ieguldījumu sabiedrībā, kaitējums, kas izpaužas akciju vērtību zudumā *BP* prettiesiskas rīcības dēļ, esot tieši materializējies Nīderlandē šajā ieguldījumu kontā. Tādēļ *VEB* uzskata, ka tās prasījumu izlemšana ir Nīderlandes tiesu jurisdikcijā. Šai Nīderlandes tiesu kompetencei neesot vajadzīgs neviens īpašs vai papildu apstāklis.

16 Aizstāvībai *BP* citstarp apgalvoja, ka 2015. gada 28. janvāra spriedumā *Kolassa* (C-375/13, EU:C:2015:37) tas vien, ka kaitējums ir radies tieši bankas kontā Austrijā, nebija pietiekami, lai atzītu Austrijas tiesu jurisdikciju. Tā norādīja, ka šajā spriedumā rastais risinājums ir balstīts uz apstākļiem, kas, kopumā aplūkoti, ļauj atzīt prasītāja domicila vietas tiesu jurisdikciju. Tikai finansiāls kaitējums, kas materializējies tieši prasītāja bankas kontā, pats par sevi nevarot tikt kvalificēts kā attiecīgs piesaistes faktors saskaņā ar Regulas Nr. 1215/2012 7. panta 2. punktu pat tad, ja nepastāv risks, ka cietusī puse vēlāk manipulē ar kaitējuma materializēšanās vietu, izvēloties atvērt bankas kontu tās izraudzītajā valstī. Līdz ar to, nepastāvot papildu apstākļiem, tās vietas, kurā atrodas bankas konts, tiesai neesot jurisdikcijas. *BP* uzskata, ka tās argumenti ir piemērojami neatkarīgi no ierosinātās procedūras kolektīvā vai individuālā rakstura.

17 Iesniedzējtiesa uzskata, ka 2015. gada 28. janvāra spriedumā *Kolassa* (C-375/13, EU:C:2015:37) un 2018. gada 12. septembra spriedumā *Löber* (C-304/17, EU:C:2018:701) aplūkotie fakti un tās izskatīšanā esošās lietas fakti ir līdzīgi tādā ziņā, ka šajās trijās lietās ieguldītājiem ir nodarīts tikai finansiāls kaitējums, kas radies tieši bankas kontā vai ieguldījumu kontā, jo šis kaitējums izriet no šajā bankas kontā vai šajā vērtspapīru kontā turēto vērtspapīru kā aktīvu vērtības samazināšanās.

18 Turpretim šie fakti atšķiroties ar to, ka pamatlietā aplūkoto finansiālo kaitējumu *BP* esot nodarījusi ar nepareizas, nepilnīgas un maldinošas informācijas publiskošanu, ar paziņojumiem presei, ar savā interneta vietnē publicētiem ziņojumiem, kontu gada pārskatiem un gada pārskatiem, kā arī tās vadītāju publiskiem paziņojumiem, nevis, kā tas ir pirmajās divās lietās, ar šādas informācijas publiskošanu noteiktas dalībvalsts teritorijā. Tāpat pamatlietā iesniedzējtiesa uzskata, ka *BP*, sniedzot šo informāciju, nav atsevišķi vai īpaši vērsusies pie Nīderlandes ieguldītājiem. No faktiem, kā tos ir konstatējusi *Gerechtshof Amsterdam* (Amsterdamas apelācijas tiesa), izrietot, ka pamatlieta attiecas nevis uz finanšu produktu pārdošanu un pirkšanu Nīderlandes otrreizējā tirgū, bet gan uz *BP* parasto akciju, kas tiekot kotētas Londonas vai Frankfurtes biržā, pirkšanu, izmantojot ieguldījumu kontu Nīderlandē vai ieguldījumu kontu Nīderlandē reģistrētā bankā un/vai ieguldījumu sabiedrībā.

19 Iesniedzējtiesa uzskata, ka 2015. gada 28. janvāra spriedums *Kolassa* (C-375/13, EU:C:2015:37) un 2018. gada 12. septembra spriedums *Löber* (C-304/17, EU:C:2018:701) arī būtiski atšķiras no izskatāmās lietas tādā ziņā, ka izskatāmā lieta attiecas uz kolektīvu prasību, kas šī iemesla dēļ var radīt papildu problēmas attiecībā uz vietas, kurā radies kaitējums, noteikšanu. Tā kā šādas prasības mērķis esot aizsargāt līdzīgas intereses, netiekot ņemti vērā cietušo personu individuālie apstākļi. Tā kā kolektīvajā prasībā nav aplūkotas individuālo darījumu specifiskās iezīmes, jautājums esot par to, vai un, ja atbilde ir apstiprinoša, kā attiecīgā gadījumā būtu jākonstatē īpaši papildu apstākļi.

20 Šī tiesa norāda, ka, pieņemot, ka Nīderlandes tiesai, kas izskata lietu, ir jurisdikcija saistībā ar kolektīvo prasību atbilstoši *BW* 3. grāmatas 305.a pantam, lai izskatītu *VEB* prasījumus, un tā kā tā uzskata, ka *BP* ir rīkojies prettiesiski attiecībā pret saviem akcionāriem, pēdējie minētie uz šī pamata varētu individuāli ierosināt jaunu tiesvedību par atlīdzinājuma izmaksu naudā. Šādā gadījumā esot jānoskaidro, vai šādas prasības var tikt celtas tiesā, kuras kompetencē ir izskatīt kolektīvo prasību. Šis jautājums var rasties, ja *BP* akcionāra dzīvesvieta vai tā bankas konta un/vai tā ieguldījumu konta Nīderlandē atrašanās vieta atrodas ārpus tās tiesas piekritības, kura izskata lietu. Turklāt rodoties jautājums, kāds faktors vai faktori nosaka iekšējo teritoriālo jurisdikciju.

21 Šādos apstākļos *Hoge Raad der Nederlanden* (Nīderlandes Augstākā tiesa) nolēma apturēt tiesvedību un uzdot Tiesai šādus prejudiciālus jautājumus:

"1) a) Vai Regulas Nr. 1215/2012 7. panta ievaddaļa un 2. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka tieša tikai tādu finansiālu zaudējumu materializēšanās ieguldījumu kontā Nīderlandē vai ieguldījumu kontā Nīderlandē reģistrētā bankā un/vai ieguldījumu sabiedrībā, kas ir tādu lēmumu par ieguldījumiem sekas, kas ir tikuši pieņemti vispārēji visā pasaulē pieejamas, taču starptautiskas biržā kotētas sabiedrības nepareizas, nepilnīgas un maldinošas informācijas iespaidā, ir pietiekams piesaistes faktors, lai atzītu Nīderlandes tiesu starptautisko jurisdikciju vietā, kur kaitējums ir materializējies (*Erfolgsort*) [vieta, kurā radies kaitējums])?

b) Ja tas tā nav, vai ir jākonstatē papildu apstākļi, kas pamato, ka jurisdikcija ir Nīderlandes tiesām, un par kādiem apstākļiem šajā ziņā ir runa? Vai šādi papildu apstākļi – fakts, ka *BP* vēršas pie ieguldītājiem visā pasaulē, arī Nīderlandes ieguldītājiem un ka *VEB* pārstāv liela tādu ieguldītāju skaita intereses, kuru dzīvesvieta galvenokārt atrodas Nīderlandē; fakts, ka izlīgums, ko *BP* ir noslēgusi ar saviem akcionāriem ASV, netika piedāvāts ieguldītājiem, kuru intereses pārstāv *VEB* un ka Eiropā nenoris citas līdzīgas tiesvedības, visbeidzot, fakts, ka starp akcionāriem, kurus pārstāv *VEB*, ir arī patērētāji un ka Regula Nr. 1215/2012 paredz īpašu aizsardzību patērētājiem –, ir pietiekami, lai konstatētu Nīderlandes tiesu jurisdikciju?

2) Vai atbilde uz pirmo jautājumu ir atšķirīga, ja runa ir par saskaņā ar *BW* 3. grāmatas 305.a pantu celtu apvienības prasību, kuras mērķis ir atbilstoši pašas tiesībām pārstāvēt tādu ieguldītāju kolektīvās intereses, kuri ir cietuši zaudējumus pirmā jautājuma izpratnē, kas tostarp nozīmē, ka netiek konstatētas nedz šo ieguldītāju attiecīgās dzīvesvietas, nedz individuālo pirkumu vai attiecīgi individuālo lēmumu nepārdot tiem piederošās akcijas īpašie apstākļi

3) Ja Nīderlandes tiesu jurisdikcijā saskaņā ar Regulas Nr. 1215/2012 7. panta 2) punktu ir izlemt par atbilstoši *BW* 3. grāmatas 305.a pantam celtu prasību, vai attiecīgās tiesas gan starptautiskajā, gan iekšzemes teritoriālajā jurisdikcijā saskaņā ar Regulas Nr. 1215/2012 7. panta 2. punktu ir izlemt par tādu ieguldītāju visām saistītām individuālām prasībām par zaudējumu atlīdzību, kuri ir cietuši zaudējumus pirmā jautājuma izpratnē?

4) Ja attiecīgajai Nīderlandes tiesai trešā jautājuma izpratnē gan ir starptautiskā, bet ne iekšzemes teritoriālā jurisdikcija izlemt par tādu ieguldītāju individuālām prasībām par zaudējumu atlīdzību, kuri ir cietuši zaudējumus pirmā jautājuma izpratnē, vai iekšzemes teritoriālā piekritība ir jānosaka pēc zaudējumus cietušā ieguldītāja dzīvesvietas, bankas, kurā atrodas šī ieguldītāja personīgais bankas konts, juridiskās adreses vai bankas, kurā atrodas ieguldījumu konts, juridiskās adreses, vai arī ir jāņem vērā cits piesaistes faktors?"

Par prejudiciālajiem jautājumiem

Par pirmo un otro jautājumu

22 Ar pirmo un otro jautājumu, kuri ir jāizskata kopā, iesniedzējtiesa būtībā jautā, vai Regulas Nr. 1215/2012 7. panta 2. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka tas, ka ieguldījumu kontā tieši ir radies tikai finansiāls kaitējums, kas izriet no lēmumiem par ieguldījumiem, kuri pieņemti, balstoties uz informāciju, kas ir viegli pieejama visā pasaulē, bet ir neprecīza, nepilnīga vai maldinoša un ko sniegusi starptautiska biržā kotēta sabiedrība, noteiktos apstākļos ļauj, pamatojoties uz kaitējuma materializēšanās vietu, atzīt tādas dalībvalsts tiesas starptautisko jurisdikciju, kurā ir reģistrēta banka vai ieguldījumu sabiedrība, kurā ir reģistrēts konts, ja minētajai sabiedrībai nebija tiesisku pienākumu publiskot [informāciju] šajā dalībvalstī.

23 Ievadā jāatgādina, ka, tā kā atbilstoši Regulas Nr. 1215/2012 34. apsvērumam ar to atceļ un aizstāj Padomes Regulu (EK) Nr. 44/2001 (2000. gada 22. decembris) par jurisdikciju un spriedumu atzīšanu un izpildi civillietās un komerclietās (OV 2001, L 12, 1. lpp.), ar ko savukārt tikusi aizstāta 1968. gada 27. septembra Konvencija par jurisdikciju un spriedumu atzīšanu un izpildi civillietās un komerclietās (OV 1972, L 299, 32. lpp.), kurā grozījumi ir izdarīti ar turpmākām konvencijām par jaunu dalībvalstu pievienošanos šai konvencijai (turpmāk tekstā – "Briseles konvencija"), šo pēdējo tiesību instrumentu normu Tiesas sniegtā interpretācija ir piemērojama arī Regulas Nr. 1215/2012 normām, ja šīs normas var tikt uzskatītas par "līdzvērtīgām". Tā tas ir, no vienas puses, šīs grozītās konvencijas un Regulas Nr. 44/2001 5. panta 3. punkta, kā arī, no otras puses, Regulas Nr. 1215/2012 7. panta 2. punkta gadījumā (spriedums, 2020. gada 9. jūlijs, *Verein für Konsumenteninformation*, C-343/19, EU:C:2020:534, 22. punkts).

24 Tāpat ir jāatgādina, ka saskaņā ar Tiesas pastāvīgo judikatūru Regulas Nr. 1215/2012 7. panta 2. punktā paredzētais īpašās jurisdikcijas noteikums ir jāinterpretē autonomi un šauri (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2018. gada 12. septembris, *Löber*, C-304/17, EU:C:2018:701, 17. punkts un tajā minētā judikatūra).

25 Regulas Nr. 1215/2012 4. pantā paredzētā jurisdikcija, proti, tās dalībvalsts tiesu jurisdikcija, kuras teritorijā ir atbildētāja domicils, ir vispārējs noteikums. Tikai atkāpjoties no šī vispārējā noteikuma, šajā pašā regulā ir paredzēti īpašās un izņēmuma jurisdikcijas noteikumi izsmeļoši uzskaitītajos gadījumos, kad atbildētājs atkarībā no konkrētā gadījuma var tikt iesūdzēts citas dalībvalsts tiesā (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2018. gada 12. septembris, *Löber*, C-304/17, EU:C:2018:701, 18. punkts un tajā minētā judikatūra).

26 Tomēr, kā to atkārtoti ir nospriedusi Tiesa, jēdziens "vieta, kur iestājies [..] notikums, kas rada kaitējumu" Regulas Nr. 1215/2012 7. panta 2. punkta izpratnē, paredz gan kaitējuma materializēšanās vietu, gan vietu, kurā iestājies šo kaitējumu radījušais notikums, tādējādi atbildētājs atkarībā no prasītāja izvēles var tikt iesūdzēts vienā vai otrā šo vietu tiesā (spriedums, 2020. gada 9. jūlijs, *Verein für Konsumenteninformation*, C-343/19, EU:C:2020:534, 23. punkts un tajā minētā judikatūra).

27 Šis Regulas Nr. 1215/2012 7. panta 2. punktā formulētais jēdziens "vieta, kur iestājies notikums, kas rada kaitējumu" tomēr nevar tikt interpretēts tik plaši, ka tas ietvertu ikvienu vietu, kurā var izjust negatīvas tāda fakta sekas, kas radījis kaitējumu, kurš faktiski ir iestājies citā vietā (spriedums, 2018. gada 12. septembris, *Löber*, C-304/17, EU:C:2018:701, 23. punkts un tajā minētā judikatūra).

28 Uzreiz pēc šīs judikatūras Tiesa arī ir precizējusi, ka minētais jēdziens neattiecas uz prasītāja domicila vietu, kurā atrodas viņa mantisko attiecību centrs, tikai tādēļ, ka viņš tajā ir cietis finansiālu kaitējumu, kas izriet no mantas daļas zaudēšanas, kura notikusi un tikusi ciesta citā dalībvalstī (spriedums, 2004. gada 10. jūnijs, *Kronhofer*, C-168/02, EU:C:2004:364, 21. punkts, kā arī 2016. gada 16. jūnijs, *Universal Music International Holding*, C-12/15, EU:C:2016:449, 35. punkts).

29 Lai gan tikai tas, ka prasītājam ir finansiālas sekas, nevar pamatot jurisdikcijas piešķiršanu prasītāja domicila tiesām, šāda jurisdikcijas piešķiršana ir pamatota, ciktāl minētā dzīvesvieta faktiski ir kaitējumu radījušā notikuma vai kaitējuma materializēšanās vieta (šajā ziņā skat. spriedumu, 2018. gada 12. septembris, *Löber*, C-304/17, EU:C:2018:701, 24. un 25. punkts, kā arī tajos minētā judikatūra).

30 Šajā gadījumā pamatlieta attiecas uz tās vietas noteikšanu, kurā ir materializējies kaitējums.

31 No Tiesas judikatūras izriet, ka šī vieta ir tā, kurā konkrēti izpaužas apgalvotais kaitējums (spriedums, 2018. gada 12. septembris, *Löber*, C-304/17, EU:C:2018:701, 27. punkts un tajā minētā judikatūra).

32 Šajā ziņā Tiesa jau ir nospriedusi, ka nav izslēgts, ka atbildētāja domicila vietas tiesām, pamatojoties uz kaitējuma materializēšanos, ir jurisdikcija izskatīt prasību par vērtspapīra emitenta atbildību saistībā ar prospektu, kas attiecas uz šo vērtspapīru, kā arī par citu šī emitenta informācijas pienākumu pārkāpumu, it īpaši tad, ja apgalvotais kaitējums rodas tieši prasītāja bankas kontā tādā bankā, kura reģistrēta šo tiesu darbības teritorijā (spriedums, 2018. gada 12. septembris, *Löber*, C-304/17, EU:C:2018:701, 28. punkts un tajā minētā judikatūra).

33 Šādi noteikta kaitējuma materializēšanās vieta atbilst Regulas Nr. 1215/2012 mērķim pastiprināt Savienībā iedibinājušos personu tiesisko aizsardzību, vienlaikus ļaujot gan prasītājam viegli identificēt tiesu, kurā tas var vērsties, gan atbildētājam – saprātīgi paredzēt, kurā tiesā viņš var tikt iesūdzēts, ņemot vērā, ka vērtspapīra emitentam, kas neizpilda savus likumā noteiktos pienākumus attiecībā uz prospektu, brīdī, kad viņš nolemj ar šo vērtspapīru saistīto prospektu izziņot citās dalībvalstīs, ir jāsagaida, ka nepietiekami informētie uzņēmēji ar domicilu šajās valstīs ieguldīs šajā vērtspapīrā un cietīs zaudējumus (šajā nozīmē skat. spriedumus, 2015. gada 28. janvāris, *Kolassa*, C-375/13, EU:C:2015:37, 56. punkts, un 2018. gada 12. septembris, *Löber*, C-304/17, EU:C:2018:701, 35. punkts).

34 Ir jānorāda, ka šis paredzamības mērķis tādā pašā veidā netiek nodrošināts, ja dalībvalstī, kurā atrodas ieguldījumu konts, kas izmantots citas dalībvalsts biržā kotēto vērtspapīru iegādei, šo vērtspapīru emitentam publiskošanas pienākumi nav paredzēti likumā. Proti, kā ģenerāladvokāts ir uzsvēris secinājumu 29. punktā, kritēriji attiecībā uz domicilu un akcionāru kontu atrašanās vietu neļauj šādai emitentsabiedrībai iepriekš paredzēt tiesu, kurās tā varētu tikt iesūdzēta, starptautiskās jurisdikcijas noteikšanu, kas būtu pretrunā Regulas Nr. 1215/2012 16. apsvērumā izvirzītajam mērķim, lai nodrošinātu tiesiskās noteiktības principu – izvairīties no iespējas, ka atbildētājs tiek iesūdzēts dalībvalsts tiesā, kuru viņš saprātīgi nevarēja paredzēt.

35 No tā izriet, ka tādas biržā kotētas sabiedrības gadījumā, kāda ir pamatlietā, var – balstoties uz kaitējuma materializēšanos –, tikt atzīta tikai to dalībvalstu tiesu jurisdikcija, kurās šī sabiedrība ir izpildījusi likumā paredzētos publicēšanas pienākumus, lai tās vērtspapīri varētu tikt kotēti biržā. Tikai šajās dalībvalstīs šāda sabiedrība var saprātīgi paredzēt ieguldījumu tirgus esamību un savas atbildības iestāšanos.

36 Visbeidzot, attiecībā uz to, cik lielā mērā tādas prasības, kāda celta pamatlietā, kolektīvais raksturs ļauj abstrahēties no ieguldītāju domicila, ir jākonstatē, ka no iepriekš minētajiem apsvērumiem izriet, ka tas pats par sevi nav noteicošais, lai noteiktu vietu, kurā iestājies notikums, kas rada kaitējumu, piemērojot Regulas Nr. 1215/2012 7. panta 2. punktu.

37 Ņemot vērā iepriekš minēto, uz pirmo un otro jautājumu ir jāatbild, ka Regulas Nr. 1215/2012 7. panta 2. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka tāda tikai finansiāla kaitējuma tieša rašanās ieguldījumu kontā, kurš izriet no lēmumiem par ieguldījumiem, kuri pieņemti, balstoties uz visā pasaulē viegli pieejamu informāciju, kas tomēr ir neprecīza, nepilnīga vai maldinoša un kuras avots ir starptautiska biržā kotēta sabiedrība, neļauj, balstoties uz kaitējuma materializēšanos, atzīt tādas dalībvalsts tiesas starptautisko jurisdikciju, kurā ir reģistrēta banka vai ieguldījumu sabiedrība, kurā ir reģistrēts konts, ja minētajai sabiedrībai nebija likumā noteiktu publiskošanas pienākumu šajā dalībvalstī.

Par trešo un ceturto jautājumu

38 Ar trešo un ceturto jautājumu iesniedzējtiesa būtībā jautā, vai gadījumā, ja tai būtu jurisdikcija izskatīt pamatlietā celto kolektīvo prasību, pamatojoties uz Regulas Nr. 1215/2012 7. panta 2. punktu, tai būtu arī jurisdikcija izskatīt prasības par kaitējuma atlīdzinājumu, kuras ieguldītāji vēlāk ir cēluši individuāli.

39 Tomēr ir jānorāda, ka no lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu izriet, ka pamatlieta neattiecas uz šādām individuālajām prasībām par kaitējuma atlīdzinājumu. No tā izriet, ka šie jautājumi šajā stadijā ir hipotētiski un ka nav konstatēta atbildes uz tiem nepieciešamība šī strīda atrisināšanai. Šādos apstākļos, tā kā Tiesai uzticētais uzdevums ir palīdzēt tiesu spriešanā dalībvalstīs, nevis formulēt konsultatīvus viedokļus par vispārējiem vai hipotētiskiem jautājumiem, minētie jautājumi ir nepieņemami (pēc analoģijas skat. spriedumu, 2020. gada 26. novembris, *Sögård Fastigheter*, C-787/18, EU:C:2020:964, 76., 80. un 81. punkts).

Par tiesāšanās izdevumiem

40 Attiecībā uz pamatlietas pusēm šī tiesvedība ir stadija procesā, kuru izskata iesniedzējtiesa, un tā lemj par tiesāšanās izdevumiem. Izdevumi, kas radušies, iesniedzot apsvērumus Tiesai, un kas nav pamatlietas dalībnieku izdevumi, nav atlīdzināmi.

Ar šādu pamatojumu Tiesa (pirmā palāta) nospriež:

Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) Nr. 1215/2012 (2012. gada 12. decembris) par jurisdikciju un spriedumu atzīšanu un izpildi civillietās un komerclietās 7. panta 2. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka tāda tikai finansiāla kaitējuma tieša rašanās ieguldījumu kontā, kurš izriet no lēmumiem par ieguldījumiem, kuri pieņemti, balstoties uz visā pasaulē viegli pieejamu informāciju, kas tomēr ir neprecīza, nepilnīga vai maldinoša un kuras avots ir starptautiska biržā kotēta sabiedrība, neļauj, balstoties uz kaitējuma materializēšanos, atzīt tādas dalībvalsts tiesas starptautisko jurisdikciju, kurā ir reģistrēta banka vai ieguldījumu sabiedrība, kurā ir reģistrēts konts, ja minētajai sabiedrībai nebija likumā noteiktu publiskošanas pienākumu šajā dalībvalstī.

[Paraksti]